

TRADITIE EN INNOVATIE

INTERVIEW MET DANIEL SLAMAN – LUTHIER DEEL 2

DOOR OLAF TARENSKEEN

In dit 2e deel wordt ingezoomd op traditionele vintage gitaren, de gebruikte technologieën, innovaties en het in 2019 door Slaman opgerichte ‘Guitars Support Children Foundation’. Het eerste deel van dit interview is hier terug te lezen.

Er zijn zowel oude als nieuwe technologieën gebruikt in het design van de traditionele vintage – en modernere modellen. In jouw bouwlijn heb je ook vintage gitaren gebruikt als model. Hoe verhouden de technologieën zich tot het traditionele (vintage) model en in hoeverre heb je bij deze modellen innovatie doorgevoerd?

De beste archtop jazzgitaren zijn voor mij de vooroorlogse modellen van Gibson. Zowel qua geluid als vormgeving. Zij zijn altijd het uitgangspunt geweest voor mijn gitaren. Wat ik bijvoorbeeld gedaan heb is gitaren maken met een mix van features zoals die op vooroorlogse gitaren voorkwamen maar die nooit op één gitaar tegelijk zijn verschenen. Zoals een mix van features uit de jaren '20, toen er nog geen elektrische gitaar bestond en de late jaren '30 met een pickup in de gitaar voor de versterking. Het model heet 'Interbellum' omdat het precies de kenmerken heeft

van die periode maar in een vorm die destijds niet is gemaakt. Een ander voorbeeld is de doorontwikkeling van de eerste gitaarpickup, op een Gibson lapsteel gitaar uit 1935, met een niet verstelbare 'blade'* naar een pickup met diezelfde oude vibe en klank maar nu met 'moderne' verstelbare schroeven**. Het werk hieraan is gedaan door Dirk van der Meij, die ook de vintage correcte staartstukken voor mijn gitaren maakt. Dirk is technisch onderwijsassistent en heeft een aantal gitaren van mij in bezit. Hij staat mijn bedrijf met raad en daad terzijde, gemoeid met: metaalbewerking, als sparringpartner voor ideeën, bedenker en maker van hulpmiddelen voor meer consistentie en efficiency in de productie en als werkplaatsorganisator. Zonder hem zouden de gitaren niet zijn wat ze nu zijn!

De gitaar is een product van een internationaal

Daniel Slaman en Dirk van der Meij, in het midden de 'Dome'.

netwerk als gevolg van het 'www' (Dawe 2010¹). Zijn er huidige trends of spelers die invloed hebben gehad op jouw eigen design /bouwstijl?

In 2014 kreeg ik een mail van Pat Metheny waarin hij schreef enkele van mijn gitaren te willen zien. Samen met Dirk, en met enkele gitaren, zijn wij naar Vredenburg gegaan om hem te ontmoeten. Metheny heeft meer dan een uur op de gitaren gespeeld waarop hij zei: "I want you to build me one".

Ter plekke zijn de details besproken met als uitgangspunt een gitaar, net voltooid uit de werkplaats, geïnspireerd op de gitaar van Ronnie Singer. Metheny was bekend met Singer, een bebop gitarist in de late jaren 40 en begin jaren 50. Onze gezamenlijke interesse in vintage gitaren en vroege bebop gaf denk ik de doorslag. Inmiddels heeft hij er vier die (toen er nog concerten waren) voortdurend op alle tournee's gespeeld worden. Hij kwam met het idee om een Dome gitaar te maken met Ovation piezo pickups en electronica van vóór 1985! Ik zelf zou ik nooit op dat idee zijn gekomen maar het bleek uitstekend te werken en is nu het model Old School Dome: een moderne nyloonsnarige jazzgitaar met 'Old school' electronica voor de versterking. Een ideale combinatie die met moderne piezo's en voorversterkers minder goed te realiseren is.

Welke andere invalshoeken hebben bij de nylon-snarige Dome gitaar een rol gespeeld?

De nyloonsnarige Dome gitaar is echt bedoeld om een nyloonsnarige gitaar te maken die 'voelt' als

een elektrische staalsnarige jazzgitaar. De gangbare jazzgitaar heeft een heel andere 'feel' dan een klassieke nyloonsnarige gitaar vanwege de bouw en grootte. De oorspronkelijke gedachte van de Dome was om de drempel van de staalsnarige gitarist naar een nyloonsnarige gitaar te verlagen. De gitarist hoeft niet te wennen aan een compleet anders aanvoelend instrument wat de klassieke gitaar toch is ten opzichte van een jazzgitaar.

De gitaar in het atelier is eerst een 'commodity' daarna in het bezit van de speler: the owner-to-be. Heb je een idee hoe de gitaar bespeeld gaat worden aan de hand van jouw design?

De gitaar komt pas tot leven als hij wordt bespeeld waarbij het mooiste wat kan gebeuren is dat de eigenaar/speler zich verder kan ontwikkelen met de gitaar, als de gitaar wegen opent om verder te experimenteren en te studeren. Als de gitaar daartoe uitnodigt en stimuleert, is het goed.

Er is een spanningsveld tussen genre en individuele stijl. Zijn jouw gitaren (bv de Dome) gebonden aan een genre of stijl?

Eigenlijk niet, maar als we toch een aantal stijlen moeten noemen: mijn nyloonsnarige gitaren gaan naar een grote verscheidenheid aan spelers, van new-age en jazz tot klassiek. De steel string gitaren gaan (over het algemeen) naar spelers met sterke roots in de begintijd van de jazz, bewonderaars van de stijl en sound van Charlie Christian, Jimmy Raney, de vroege Kenny Burrell om er maar een paar te noemen.

The Guitar Support Children Foundation: David van Ooljen, Daniel Slaman, Sylvia van der Lubbe

De Foundation

In 2019 heb je 'the Guitars Support Children Foundation' opgericht. Wat is de aanleiding tot het oprichten van deze stichting?

In mijn 63e levensjaar voel ik mij bevoorrecht in mijn dagelijkse familielevens in een vrij land waar ik elke dag kan doen wat ik het liefst doe: gitaarbouwen. In ruil daarvoor wil ik iets bijdragen aan de wereld in de wetenschap dat

er zoveel mensen zijn die het vele malen slechter hebben dan ik. Door werkzaamheden met mijn eensmanszaak is het te druk voor vrijwilligerswerk en deed zich het alternatief voor een stichting op te richten. Met deze stichting, The Guitars Support Children Foundation, proberen we iets bij te dragen aan het welzijn van kinderen, waar ook ter wereld, door kleinschalige projecten of soortgelijke organisaties, financieel én moreel te ondersteunen.

Kun je vertellen hoe het onderliggende principe van de foundation past in de geschiedenis en ontwikkelingen van jou als gitaarbouwer?

Het basisprincipe is dat ieder kind ter wereld recht heeft op een veilige leefomgeving, goede gezondheidszorg, opleidingskansen en toegang tot cultuur. Als kind en jonge volwassene had ik volop kansen op ontwikkeling in een veilige leefomgeving en een goede gezondheid. Veel kinderen op de wereld hebben dat niet. Vanaf mijn 17e jaar wilde ik gitaarbouwer worden en ik ben pas na mijn 50ste levensjaar in staat geweest om dat ook financieel succesvol te doen. Tot dat moment was het bouwen van gitaren vooral het volgen van mijn passie.

Welke kennis en ervaring neem je mee om deze functie te vervullen?

In de eerste plaats: geïnspireerd worden door anderen waarbij het gaat om 'gedachte' en 'actie'. Een Amerikaanse uitdrukking 'hope springs eternal' heb ik aangepast naar 'inspiration springs eternal'

wat precies is wat wij kunnen: elkaar inspireren, enthousiast maken en gezamenlijk tot actie komen.

"Elke kleine bijdrage aan een betere wereld is waardevol. We kennen allemaal momenten waarop we door anderen zijn geholpen of begeleid zijn zonder tegenprestatie. Altruïsme kan lonend zijn, het geeft voor mij hetzelfde geluksgevoel als iets ontvangen".

Welke andere disciplines worden vertegenwoordigd in dit project?

Eén van de belangrijkste is marketing. Ik heb veel aandacht besteed aan de presentatie van de Foundation, onder meer door een professionele Engelstalige video, een uniek logo en een website met toegankelijke informatie. Het moeilijkst hierin is een balans tussen de (bescheiden)kosten en met beperkte middelen een serieus professioneel beeld van de organisatie bewerkstelligen. Over kansen gesproken: in mijn opleiding en werkervaring heb ik de vaardigheid opgedaan om vooruit te kunnen kijken, plannen te maken en vervolgens deze ook te realiseren. Wat hier goed van pas komt, evenals mensenkennis bij het zoeken naar personen die een bijdrage kunnen leveren in het bestuur.

Hoe sluit dit initiatief aan in jouw werkveld van de gitaarbouw?

'Muziek is voor mij een ongrijpbaar verschijnsel; het is er en tegelijkertijd ook niet, je kan het niet vastpakken of fotograferen en voltrekt zich in het ondeelbare moment van spel. Zonder dat, is de gitaar een object met andere esthetische kwaliteiten wat er mooi uit kan zien of inspireren tot spel; het wordt echter pas een muziekinstrument als er op gespeeld wordt wat mensen in staat stelt zich uit te drukken en luisteraars hier deelgenoot van te maken. Muziek zie ik als 'bewegende lucht' en in zekere zin verkoop ik geen gitaren maar 'bewegende lucht'.

Met het werk van de Foundation zijn ook materiële zaken gemoeid wanneer een door ons gesteunde organisatie daadwerkelijk aan de slag gaat met bv

computers of boeken voor een school ergens ter wereld; ook hier is dat ongrijpbare component van het ervaren van hulp die zonder tegenprestatie wordt geboden.

‘als voorbeeld : de beroemde autohandelaar Wayne Carini, die met een iconische automobiel naar het plaatselijke ziekenhuis gaat waar een ernstig ziek jongetje de hele dag op bed met zijn computer naar sportwagens surft. Wayne trakteert de jongen met een onvergetelijke ervaring door een ritje in de auto.’

Uiteindelijk gaat het om goede vibes in de wereld te brengen; de gitaren brengen deze in het leven van de bespelers, de kinderen ervaren deze door de vergroting van hun kansen. Zelfs de altruïstische ondersteuning van de Foundation op zich geeft geluksgevoel.

Zijn er knelpunten of problemen waar je tegen aan loopt in de realisatie van de Foundation?

Eenmaal op de rails, loopt het goed, daaraan vooraf was oprichten een kwestie van geduld en doorzetten. Er moeten heel wat stappen gezet worden voordat de ondertekening bij de notaris kan plaatsvinden, gezien de checks en waarborgen die er voor nodig zijn. We zijn bezig aan het eerste actieve jaar en boven verwachting is 40 % van de begroting van dit jaar afkomstig van donaties, 60 % van Slaman Guitars. Mensen reageren enorm positief op het initiatief en dat is de voornaamste reden waarom ik de lange weg gekozen heb van het oprichten van een stichting, in plaats van persoonlijk goede doelen steunen. Want dat zou niemand zien. De meerwaarde van de Foundation is dat zij op haar beurt mensen inspireert precies zoals ik geïnspireerd ben door anderen.

Conclusie

O.T : In onze gitaarlespraktijken volgen we al dan niet met verbazing hoe cursisten vanuit de klassieke gitaar een nieuwsgierigheid of voorkeurstraject inslaan naar andere genres. Vaak ondersteund door de vele non-hiërarchische methodes die dit faciliteren en door de vele verschillende gitaren in onze leslocaties. Bij Slaman zien we in eerste instantie eveneens deze

afslag van de klassieke gitaar, maar als inspiratie voor het bouwen van jazzgitaren dan wél geworteld in het fenomeen Torres. Deze iconische bouwer reikt voor hem ook informatie aan voor het hedendaagse bouwen in het andere genre, in dit geval de jazzgitaren. Torres overstijgt hier de historische lijn en krijgt een tijdloze waarde.

Vanuit zelfstudie, eerst onder begeleiding van Jose L. Romanillos voor vakmanschap en basiskwaliteit, start Slaman een marginaal bedrijf op weg met modellen die internationaal succes brengen. Het element van innovatie zien we in de vintage modellen die worden aangepast in plaats van een mainstream marktmodel met de implicatie dat een nieuw product, of een nieuwe release, een beter product is die het oude zal vervangen.

Tijdens dit proces worden evenementen georganiseerd in samenwerking met vakopgeleide klassieke jazzmuzikanten, muziek-technologische actoren en de activiteit op www voor internationale verspreiding. Slaman is een bouwer die gitaren maakt gericht op hun oorspronkelijke functie: een medium voor het klinken van muziek waarbij de speler zowel uitvoerend, lerend als experimenterend kan zijn.

We zien een schatplichtigheid (door samenloop van omstandigheden), ‘geluk’, zoals hij dit zelf noemt en een gevoel van belangeloosheid welke leiden tot het oprichten van een organisatie ter ondersteuning van kansen en welzijn voor kinderen.

*magnetische deel van de pickup

** verstelbare schroeven om de sterkte per snaar te reguleren

www.guitarssupportchildren.org

www.slamanguitars.com

<http://axelhagen.com/finding-ronnie-singer/>